

1901/18 від 20.04.2023

Програма вступного випробування: **Презентація дослідницьких пропозицій з української літератури для вступників на навчання на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 Філологія.** Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 5 с.

Розробники:

Матушек О. Ю., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри історії української літератури філологічного факультету;

Матвєєва Т. С., доктор філологічних наук, професор кафедри історії української літератури філологічного факультету.

Програму вступних випробувань розроблено з урахуванням Стандарту вищої освіти України для другого (магістерського) рівня спеціальності 035 Філологія (Наказ МОН України № 871 від 20.06.2019).

Програму призначено для тих, хто вступає до аспірантури кафедри історії української літератури Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна за спеціальністю філологія, спеціалізацією – українська література.

Форма вступного випробування – дослідницька пропозиція.

Дослідницька пропозиція, згідно «Правил прийому на навчання до аспірантури та докторантури Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна у 2023 році (для громадян України, іноземців, які постійно проживають в Україні на законних підставах, осіб, яким надано статус біженця в Україні, та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту)» (http://start.karazin.ua/app/webroot/files/upload/2023/pravyla_pryjomu/dodatok_7_1_onovl.pdf), – це «науковий текст обсягом до 5 сторінок, підготовлений вступником до аспірантури, в якому обґрунтовується тематика майбутнього дисертаційного дослідження, його актуальність, стан розробки у вітчизняній та зарубіжній науці; можливі шляхи розв’язання поставлених задач тощо» (http://start.karazin.ua/app/webroot/files/upload/2023/pravyla_pryjomu/dodatok_7_1_onovl.pdf).

Головна мета презентації дослідницької пропозиції як вступного випробування з української літератури для вступників на навчання для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 Філологія – перевірити рівень сформованості наукових інтересів абітурієнта, його базові історико-теоретичні та прикладні знання в обраному науковому напрямку у галузі української літератури, володіння актуальним методологічним інструментарієм сучасних досліджень з літературознавства, наявність здібностей для проведення наукових досліджень у цій галузі.

Випробування спрямоване на оцінювання актуальності наукових інтересів майбутніх науковців у галузі історії української літератури й літературознавства, дотримання у межах доповіді та презентації правил і норм академічного дискурсу, навичок самостійного наукового мислення і послідовного викладу професійно орієнтованих думок. Презентація дослідницьких пропозицій як форма вступного випробування передбачає наявність у абітурієнта спеціалізованих знань у галузі історії української літератури й літературознавства й націлена на визначення рівня усвідомленості, сформованості, актуальності наукових інтересів, базової обізнаності абітурієнта щодо теоретико-методологічних основ та перспективних напрямків розгортання обраної теми. Обов’язковим є знання абітурієнтом ключових дефініцій і методів, посилення на праці провідних дослідників в обраному тематичному напрямку, а також уявлення про засади актуальності та теоретико-прикладної значущості пропонованої теми дослідження.

Для вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 Філологія (предметний напрям «Українська література») абітурієнт готує опис дослідницької пропозиції вказаного обсягу (до 5 сторінок), у якій пропонує та обґрунтовує актуальну тему дослідження, описує стан розробки у світовій науці дотичних до обраної теми явищ і процесів, пропонує основні завдання в межах обраної теми та поставленої мети і шляхи їх розв'язання, пропонує методи майбутнього дослідження, обґрунтовує теоретичну та /або прикладну цінність планованого дослідження.

Абітурієнт готує доповідь відповідного змісту і обсягу та презентацію у вигляді набору слайдів із викладом основних тез та ілюстрацій. У них абітурієнт повинен виявити рівень знань і уявлень таких аспектів у межах обраної теми.

Тематика пропонованого дослідження може стосуватися будь-якого напрямку, аспекту, вияву, формату теми.

Вимоги до відповіді здобувача

Здобувач повинен **уміти**:

- оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства;
- характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації;
- збирати й систематизувати літературні, фольклорні факти, інтерпретувати тексти різних стилів і жанрів;
- здійснювати науковий аналіз літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних;
- обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного літературного матеріалу;
- використовувати спеціалізовані концептуальні знання з філології;
- володіти літературознавчим інструментарієм для тлумачення літературних текстів;
- робити фаховий аналіз літературних текстів;
- визначати їх місце в літературному процесі.

Здобувач повинен **знати**:

- особливості суспільно-політичної ситуації в Україні визначеного періоду;
- основні закономірності розвитку літературного процесу;
- біографії письменників,
- літературний контекст;
- історію написання та видання творів, їх зміст;
- критичні статті та історико-літературні праці.

Критерії оцінювання

- **180–200 балів (відмінно)** виставляється здобувачеві за умови відображення всіх важливих пунктів структури анонсованого дослідження, а саме – актуальності теми роботи, її новизни, практичної значущості майбутніх результатів, їх обґрунтованості та достовірності, а також – оперування літературознавчою термінологією, вміння інтерпретувати твір із залученням українського та світового історико-літературного контексту; логічно, аргументовано, вичерпно й грамотно відповідати на поставлені питання без змістових і фактичних неточностей.

- **160–179 балів (добре)** виставляється здобувачеві, якщо він аргументовано виклав матеріал та відповідав на питання, проте припускався окремих незначних фактичних помилок, аналіз художніх текстів є недостатньо глибоким.

- **140–159 балів (добре)** може бути виставлена здобувачеві, якщо в усіх відповідях наявні неточності, відповіді є недостатньо аргументованими, аналіз текстів і окремі висновки – поверховими.

- **120–139 балів (задовільно)** виставляється комісією, якщо презентація й відповіді здобувача є не завжди вичерпними, аргументованими, мають принципові неточності, недостатньо ілюстративні, знання матеріалу є неповним, відтак інтерпретація досліджуваного матеріалу є поверховою й нецілісною.

- **100–119 балів (задовільно)** виставляється, коли здобувач важко орієнтується в навчальному матеріалі, знання з теми є вибічковими, фрагментарними, відповіді – переважно неглибокими, позбавленими достатньої аргументованості, мають фактуальні принципові неточності.

- **0–99 балів (незадовільно)** виставляється, якщо здобувач майже не володіє матеріалом, не демонструє знань з теми, виклад матеріалу позбавлений логіки й аргументованості.

Вступник допускається до участі у конкурсному відборі для зарахування на навчання, якщо оцінка з вступного випробування складає не менше 100 балів.